

עין משפט
גד מצוה

למ:

עַד שִׁבְלָה אִמֶּן מִפִּי הַצְּבֹר. פִּירֵשׁ ר"י אַע"ג דלִמְרִינן צִפְרָק שְׁלֹשָׁה שִׁאֲכֵלוּ (בִּרְסוּת דף מו.) אִין הַצֹּזֵעַ רִשְׁאִי לַצֹּזֵעַ עַד שִׁיכְלָה אִמֶּן מִפִּי הָעוֹנִין וְאִמֶּר רַב חֲסֵדָא מִפִּי רַב הָעוֹנִין דְּכָל הָעוֹנָה אִמֶּן יוֹתֵר מִדְּאִי אִינוּ אֵלָּא טוֹעָה מִיָּהוּ לַעֲנִין צִרְכַּת כְּהִינִס כִּיּוֹן דְּמִשּׁוֹס לְשִׁמּוּעַ הוּא לֹא מִשְׁתַּמֵּעַ כָּל זִמַּן שְׁעוֹנִין דְּהוּוּ לֵהוּ תִּרִי קֵלִי קוֹלוֹת הָעוֹנִין וְקוֹל כְּהִינִס הַמְצַרְכִּיס וְלֹא מִשְׁתַּמְעִי וְאִי תִקְשִׁי לְדַצְרִי הִרַב א"כ לֹא יִשְׁאֵלוּ שְׁנִיס כְּפִיָּהּ דִּהָא אִמְרִינן צפ"ג דמגילה (דף כ"א:) צְמוּרָה אֶחָד קוֹרֵא וְאֶחָד מִתְרַגֵּס וְקִמְנִי סִיפֹא דלפ"י שְׁנִיס צְנִיצֹא אִין קוֹרִין וְטַעמָא מִפְּרַשׁ צִירוּסְלַמִּי דִּפְרָק אִין עוֹמְדִין מִשּׁוֹס שְׁאִין שְׁנִי קוֹלוֹת נִכְנָסִין צִאָחֻן אֶחָד וְאִנּוּן אֹמְרִיס לַעֲלִי לִשְׁנִיס קוֹרֵא כְּהִינִס אֵלָּא מֵאִי אִית לָךְ לִמְיַמַּר צִרְכוֹת אִיִּידִי דְחִצִּיצִי לְהוּ יִהְיֹו דַּעֲמִיִּיהוּ וּמִשְׁתַּמְעִי תִּרִי קֵלִי כְּדֹאמַר גַּבִּי מַגִּילָה קִרְאוּהּ שְׁנִיס יֵאֵא גַבִּי אִמֶּן נִמִּי יִהְיֹו דַּעֲמִיִּיהוּ וְלִישְׁתַּמַּע תִּרִי קֵלִי תִּרְיָךְ דִּלֹּא דִּמּוּ תִּרִי קֵלִי וְקוֹרִין דְּצֵר אֶחָד לִתְרִי קֵלִי שְׁקוֹרִין שְׁנִי דְצִרִּיס כְּגוֹן אִמֶּן וְהִנֵּי צִרְכוֹת כְּדַתְּנָן צִפְרָק רִאֲוֹהוּ צ"ד (ר"ה טו:) שׁוֹפֵר שֶׁל ר"ה שֶׁל יַעֲלֵ פִּשּׁוּט וּפִיּוּ מִלּוּפֹּה וְהִזְכִּיר חֲלוּצוֹת מִשְׁתִּי כִּדְדִיו שְׁמָלוֹת הַיּוֹס צִשׁוֹפֵר וּפִרְיָךְ גַּבְמִ' (שם מ.) וְתִרִי קֵלִי מִי מִשְׁתַּמְעִי וְהִתֵּינֹא זְכוֹר וְשִׁמּוֹר דִּיצִיבֹר אֶחָד נִאֲמַרְו מֵה שְׁאִין הֶפֶה יִכּוֹל לְדַצֵּר וְמֵה שְׁאִין הֶאֱחֹן יִכּוֹל לְשִׁמּוּעַ ע"כ הִיאֵב דַּקְלוֹת מִשּׁוּנוֹת כְּגוֹן קוֹל אֶחָד זְכוֹר וְהִשְׁנִי שִׁמּוֹר אִין הֶאֱחֹן יִכּוֹלֵה לְשִׁמּוּעַ כָּלָל וְקוֹל שׁוֹפֵר וְקוֹל חֲלוּצוֹת י"ל דֹּאִין מִשּׁוּנוֹין לֵהִנִּי מִסִּיק הַתֵּס דַּמִּשְׁתַּמְעִי אִיִּידִי דְחִצִּיצִי אִי נִמִּי צַעִי דְלִישְׁמַעִי נִמִּי הַצִּרְכָּה הִנִּי דִּמְאִרִּיכִין צִאָמֶן אַע"פ שְׁטוּעִין וְכֹל שַׁעַ הֶשֶׁן צַעֲמָנֶן עוֹנִין אִין שׁוֹמְעִין קוֹל צְבִירֵיהֶס וּתְפוּס לָשׁוֹן אַחֲרִיּוֹן דִּהָא מִסִּיק הַתֵּס תִּרִי קֵלִי מֵאֶד גִּצְרֹא לֹא מִשְׁתַּמְעִי כְּגוֹן זְכוֹר וְשִׁמּוֹר מִפִּי הַגְּזוּרָה מִתְרִי גַבִּיר מִשְׁתַּמְעִי מִשְׁמַע אִפִּי' דוּמִיֹּא דזְכוֹר וְשִׁמּוֹר אִיִּידִי דְחִצִּיצִי וְקוֹל שׁוֹפֵר וְקוֹל חֲלוּצוֹת תִּרִי קֵלִין מִשּׁוּנוֹין זֶה מִזֶּה דוּמִיֹּא דזְכוֹר וְשִׁמּוֹר וּמִשְׁתַּמְעִי אִיִּידִי דְחִצִּיצִי:

בַּמִּנְחָתָא דַּתְעִינִיתא מֵאִי אִמְרִי. אַע"ג דִּפְסָקִינן צַפ' צִשְׁלֶשָׁה פְּרָקִיס (תַּעֲנִית ד' טו:.) כִּר' יוֹסִי דֹאמַר לִיכֹא נְשִׁאוֹת כְּפִיס צִמְנַחְתֹּא דַּתְעִינִיתא מִשּׁוֹס דְּשַׁכִּיחַ שְׁכָרוֹת וְאִתִּי לֶאֱחֻלּוּפִי צִשֹּׂאֵר יוֹמִי י"ל הִכֹּא אֲלִיצֹא סַתְמָא דַּמְתִּי' דַּהֶסֶס צַעִי דַּקְתִּי ד' פַּעֲמִיס צִיוֹס אִי נִמִּי אִפִּי' לִר' יוֹסִי כְּדֹאמַר הַתֵּס מֵאֲחֵר דִּקִּי"ל כִּר' יוֹסִי הֲאִידֵנֹא מ"ט פִּרְסִי כְּהִנִּי יִדִּיִּיהוּ צִמְנַחְתֹּא דַּתְעִינִיתא כִּיּוֹן דַּסְמוֹךְ לַשְׁקִיעַת הַחֲמָה קִפְרָסִי כַּתְּפֵלָה כַּתְּפֵלָת נַעֲלִילָה דִּמִּי: **אם** עוֹנִינוּ עָנּוּ בְּנו. א"ת הִנִּי פִּסְקוּסִיס דִּמְנַחְתֹּא מֵאִי הַסְצֵרַת פִּנִּיס אִיכֹא צִהוּ י"ל מִשּׁוֹס דִּהִיו מִתְעַנִּין עַל הַזֵּרֶה שְׁלֹא תִצָּא עַל הַצֹּצוֹר וְאִמֶּר צַפ"ק דַּתְעִינִית (דף יב:) וְצַפ' צִתְרֹא דִּמְגִילָה (דף ג:) דְצִרִּיצַעֲא צִתְרֹא דִּיוֹמֹא צַעִי רַחֲמִי דִּהִיינו מִמְנַחֵה וְאִילֵךְ וְאִכְרַע עַל צִרְכִּי וְאִפְרֹשׁ כְּפִי אֵל ה' אֲלָקִיס הַלֵּךְ הַתִּירוּ לִמְצַעִי רַחֲמִי צַעֲיִדְנֹא דִּפְרָסִי יִדִּיִּיהוּ דַּעַת רָחוֹן הוּא וְעָנּוּ צִיצוֹרֹא אִמֶּן כְּדַמִּשְׁמַע צַפ' הַרּוֹאֵה (בִּרְסוּת נה:) הֲאִי מֵאֵן דְּחֹזִי חֲלֵמֹא וְלֹא יִדַּע מֵאִי חֹזִי לִיקוּ קִמִּי כְּהִנִּי צַעֲיִדְנֹא דִּפְרָסִי יִדִּיִּיהוּ וְלִימֹא רַבּוֹן הָעוֹלָמִיס חֲלוּס חֲלִמְתִּי וְכו':

אלו נאמרין פרק שביעי סוטה

מה שהצטחטחנו י'השקיפה ממעון קדשך מן השמים וגו' אמר רב חסדא א"אין הבהנים רשאים לבוף קישרי אצבעותיהן עד שיחזרו פניהם מן הצבור א"ר זירא א"ר חסדא י'אין הקורא רשאי לקרות כהנים עד שיכלה אמן מפי הצבור י'ואין הבהנים רשאין להתחיל בברכה עד שיכלה דיבור מפי הקורא י'ואין הצבור רשאין לענות אמן עד שתכלה ברכה מפי הבהנים י'ואין הבהנים רשאין להתחיל בברכה אחרת עד שיכלה אמן מפי הצבור ואמר רבי זירא אמר רב חסדא י'אין הבהנים רשאין להחזיר פניהם מן הצבור עד שיתחיל שליח צבור בשים שלום י'ואינן רשאין לעקור רגליהם ולילך עד שיגמור שליח צבור שים שלום וא"ר זירא אמר רב חסדא י'אין הצבור רשאין לענות אמן עד שתכלה ברכה מפי הקורא י'ואין הקורא רשאי לקרות בתורה עד שיכלה אמן מפי הצבור י'ואין המתרגם רשאי להתחיל בתרגום עד שיכלה פסוק מפי הקורא י'ואין הקורא רשאי להתחיל בפסוק אחר עד שיכלה תרגום מפי המתרגם אמר רבי תנחום א"ר יהושע בן לוי י'המפטיר בנביא צריך שיקרא בתורה תחילה ואמר רבי תנחום אמר רבי יהושע בן לוי אין י'המפטיר רשאי להפטיר בנביא עד שיגלל ס"ת ואמר רבי תנחום אמר רבי יהושע בן לוי אין ר' יאין שליח צבור רשאי להפשיט את התיבה בצבור * מפני כבוד צבור ואמר רבי תנחום אמר רבי יהושע בן לוי י'אין הצבור רשאין לצאת עד שיגמל ספר תורה ^(א) ויניח במקומו ושמואל אמר עד שיציא ולא פליגי ע"ה דאיכא פיתחא אחרינא הא דליכא פיתחא אחרינא אמר רבא בר אהינא אסברה לי ^א אחרי ה' אלהיכם תלכו בזמן שהכהנים מברכים את העם מה הן אומרים אמר ר' זירא אמר רב חסדא ^ב ברכו ה' מלאכיו גבורי כח וגו' ברכו ה' כל צבאיו משרתיו עושי רצונו ברכו ה' כל מעשיו בכל מקומות ממשלתו ברכי נפשי את ה' במוספי דשבתא מה הן אומרים אמר רבי אסי ^ד שיר המעלות הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' וגו' שאו ידיכם קדש וברכו את ה' ^ה ברוך ה' מציון שוכן ירושלים הללויה ולימא גמ' ^ו יברכך ה' מציון דכתיב בההוא עניינא אמר יהודה בריה דר"ש בן פזי מתוך שהתחיל בברכותיו של הקב"ה מסיים בברכותיו של הקב"ה במנחתא דתעניתא מאי אמרי אמר רב אחא בר יעקב ^ז אם עונינו ענו בנו ה' עשה למען שמך ^ח מקוה ישראל מושיעו בעת צרה למה תהיה כגר בארץ וגו' למה תהיה כאיש גדהם כגבור לא יוכל להושיע וגו' בנעילה

מה שהצטחטחנו. שסכים על ידינו כדכתיב ואני אצרכם (במדבר ו): לכוף קשרי אלצעוסיהם. שפושטין אלצעוטיהם כשמזכרין ולאחר שגמרו סוגרין אגרוף שלהם כשאר בני אדם. קשרי אלצע הם החליות שזופפין ופושטין צהם: אין הקורא. שליח צבור שקורא כהנים שיחזירו פניהם לצרך: אמן. של צרכת הודאה: דיבור. כהנים: לעקור רגליהם. מן הדוכן אלא עומדין כפופין לפני המיצה. יש ללמוד מכאן סדר נשיאות כפס כן הוא עוקר רגליו צעזעה ממקומו וצא לפני המיצה ומתפלל יהי רצון שמהא צרכה כו' כדלעילט ומאריך זה עד שתכלה אמן של הודאה מפי צבור ושליח צבור קורא כהנים אס שנים הם ואס יחיד הוא אינו קורא והוא מחזיר פניו מאיליו כדאבזי דאמר לעיל (דף נח.) לא! אין קורא כהנים (א) וכשכלה דיבור מפי קורא מברך אשר קדשנו כו' ואח"כ מתחילין צצרכה וכשכלה אמן אחרון מפי צבור הן מחזירין פניהם וכופפין קשריהם אס רזינס ושליח צבור מתחיל שים שלום והכהנים מתפללין רצש"ע עשינו מה שגזרת עלינו כו' ומאריךין זה עד שתכלה צרכה מפי שליח צבור ועוקרין רגליהם. של והולכין להם: עד שיכלה אמן. של צרכת התורה. וכל הני משוס דתרי קלי לא משתמעיי: עד שסגלל ס"ם.

צמטפחומיו כדי שלא יהו הגוללים טורודיס מלשמוע הפטרה מפי המפטיר: להפשיט את המיצה צצצור. כל זמן שהצצור צצהכ"י. שהיה דרכם להציא ס"ת מצית אחר שמתממר צו לצית הכנסת ופורסין צגדים נאסם סציב המיצה ומניחין אותה בתוכה וכשיולאין משס ונוטלין ס"ת להוליעו לצית המשממר צו לא יפשיטו הצגדים מן המיצה צפני הצצור שטורח צצור לעכב שס עם ס"ת אלא מוליך ס"ת צציתו ומניחו והעס יוצאים אחריו ואח"כ הוא צא ומפשיט את המיצה: איכא פיתחא אחרינא. משנטל ס"ת לצאת דרך פתחו הרואה לצאת צפתח אחר יוצא ואפ"י לא יאס ס"ת. ליכא פיתחא אחרינא נכון שילא ס"ת תחילה ולא יאס האדס צפתח לפני ס"ת: צר אהינא אסצצה לי. חכס ששמו צר אהינא אסצצה לי היצניי טעמו של צצ: העס מה סה אומריס. שיראז מַסְצִירִי פִּנִּיס וּמוֹדִיס לַפְּנִיו עַל צִרְכּוֹתָיו לְהִרְאוֹת שְׁהֵן נִוְחוֹת לָהֶן: צִרְכּוֹ ה' מֵאֲלֵכֵיו צִרְכּוֹ ה' כֹּל צִצְאֵיו צִרְכּוֹ ה' כֹּל מַעֲשָׂיו. שלס מקרלאות הן כנגד ג' צרכות: צמוספי דשצתא. שהוא נשיאת כפיס חדש שאינו צחול לריך לחדש את דצרי העס: צרוך ה' מליון. אינו צאותו מזמור והיינו דקא פריץ וימלא יצרכך ה' מליון דכתיב צההוא עניינא: צמנחא דַּתְעִינִיתא. שנושאין צו כפיס מה שאין כן צשאר מנחות משוס שְׁכָרוֹת כְּדֹאמְרִינן צִמְסַכַּת תַּעֲנִית צַפ' צִתְרֹא (דף טו:): צהוכרת

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לעקור וכו' וכשיכלה הדיבור מפי הקורא מברכים אשר:

גליון הש"ס

גמ' מפני כבוד צבור. מגילה דף כד ע"ב יומא ע ע"א גיטין דף ס ע"ב:

מסורת הש"ס

(א) [צרי"ף וברא"ש צפרק הקורא את המגילה עומד וכן צטור א"ס סי' קמט לימא להך שתי מיצות ויניח במקומו וכן גראה מפרש"י דהכא ד"ה איכא פיתחא וכו' שלא היה גרסתם הסי ועיין צצ"י ותמלא פרש"י מנזאר על דצך וזא, (ב) [ע"א],

תורה אור השלם

1. השקיפה ממועון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל ואת האדמה אשר נתת לנו כאשר נשבעת לאבותינו ארץ זבת חלב ודבש:
דברים כו טו
2. אחרי יי אלהיכם תלכו ואתו תהיו ואת קשרי אצבעותיהם עד שיחזרו פניהם מן הצבור א"ר זירא א"ר חסדא י'אין הקורא רשאי לקרות כהנים עד שיכלה אמן מפי הצבור י'ואין הבהנים רשאין להתחיל בברכה עד שיכלה דיבור מפי הקורא י'ואין הצבור רשאין לענות אמן עד שתכלה ברכה מפי הבהנים י'ואין הבהנים רשאין להתחיל בפסוק אחר עד שיכלה תרגום מפי המתרגם אמר רבי תנחום א"ר יהושע בן לוי י'המפטיר בנביא צריך שיקרא בתורה תחילה ואמר רבי תנחום אמר רבי יהושע בן לוי אין י'המפטיר רשאי להפטיר בנביא עד שיגלל ס"ת ואמר רבי תנחום אמר רבי יהושע בן לוי אין ר' יאין שליח צבור רשאי להפשיט את התיבה בצבור * מפני כבוד צבור ואמר רבי תנחום אמר רבי יהושע בן לוי י'אין הצבור רשאין לצאת עד שיגמל ספר תורה ^(א) ויניח במקומו ושמואל אמר עד שיציא ולא פליגי ע"ה דאיכא פיתחא אחרינא הא דליכא פיתחא אחרינא אמר רבא בר אהינא אסברה לי ^א אחרי ה' אלהיכם תלכו בזמן שהכהנים מברכים את העם מה הן אומרים אמר ר' זירא אמר רב חסדא ^ב ברכו ה' מלאכיו גבורי כח וגו' ברכו ה' כל צבאיו משרתיו עושי רצונו ברכו ה' כל מעשיו בכל מקומות ממשלתו ברכי נפשי את ה' במוספי דשבתא מה הן אומרים אמר רבי אסי ^ד שיר המעלות הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' וגו' שאו ידיכם קדש וברכו את ה' ^ה ברוך ה' מציון שוכן ירושלים הללויה ולימא גמ' ^ו יברכך ה' מציון דכתיב בההוא עניינא אמר יהודה בריה דר"ש בן פזי מתוך שהתחיל בברכותיו של הקב"ה מסיים בברכותיו של הקב"ה במנחתא דתעניתא מאי אמרי אמר רב אחא בר יעקב ^ז אם עונינו ענו בנו ה' עשה למען שמך ^ח מקוה ישראל מושיעו בעת צרה למה תהיה כגר בארץ וגו' למה תהיה כאיש גדהם כגבור לא יוכל להושיע וגו' בנעילה

3. ברכו יי מלאכיו גברי חז עשי דברו לשמע בקול דברו: ברכו יי כל צבאיו משרתיו עשי רצונו: ברכו יי כל מעשיו בכל מקמות מגולתו ברכי נפשי את תהלים קג כ-כב יי: שיר המעלות דצה: ברכו את יי כל עבדי יי העומדים בבית יי בלילות: תהלים קלד א
5. ברוך ה' מציון שכן ירושלים הללויה יי: תהלים קלה כא
6. יברך יי מציון עשה שמים וארץ:
תהלים קלד ג
7. אם עונינו ענו בנו יי עשה למען שמך בן רבו משובתינו לך וקטאנו: ירמיהו יד ו
8. מקוה ישראל מושיענו בעת צרה לקוה תהיה כגר בארץ ובארח וטה לליו: לקוה תהיה באיש נדהם כגבור לא יוכל להושיע ואתה בקרבנו יי ושמך עלינו תקרא אל תנחננו: ירמיהו יד ח-ט

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לעקור וכו' וכשיכלה הדיבור מפי הקורא מברכים אשר:

גליון הש"ס

גמ' מפני כבוד צבור. מגילה דף כד ע"ב יומא ע ע"א גיטין דף ס ע"ב: